

[REDACTED]

Van: Lieshout, Tijs van
Verzonden: dinsdag 16 april 2024 14:47
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Input kamervragen PTSS
Bijlagen: Input Kamervragen PTSS - Veiligheidsberaad en RCDV februari 2024_v2.docx

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 21 februari 2024 16:12
Aan: [REDACTED]; Lieshout, Tijs
van [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Input kamervragen PTSS

Beste [REDACTED] en Tijs,

Vanuit JenV hebben we het verzoek gekregen om op een aantal kamervragen over PTSS input te leveren. Op de **geel** gearceerde vragen wil het ministerie in ieder geval input ontvangen, maar op de overige vragen mogen we ook input leveren als we dan nodig/wenselijk achten.

Op basis van de uitraag onder de RCDV-leden en de input vanuit de Projectgroep PTSS hebben we bijgaande concept beantwoording opgesteld. Graag hoor ik of jullie je in deze antwoorden kunnen vinden of dat jullie nog aanvullingen hebben.

Door Van Nispen (SP) wordt gevraagd naar de uitspraak van Tijs over de ondermaatse nazorg en het gebrek aan verandering hierin (vraag 8). Hoewel JenV hier geen input op heeft gevraagd, zouden we hier wel een suggestie voor beantwoording kunnen doen. Wil je hier iets over meegeven Tijs?

Na jullie reactie wordt de conceptbeantwoording nog voorgelegd aan Wouter Kolff en Jack Mikkers. Waarbij de definitieve versie uiterlijk aanstaande vrijdag bij JenV moet worden aangeleverd.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Postbus 7010
6801 HA ARNHEM
Kemperbergerweg 783
E: [REDACTED]
M: [REDACTED]
T: [REDACTED]

De inhoud van dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerde en kan vertrouwelijke of persoonlijke informatie bevatten. Als u dit bericht abusievelijk heeft ontvangen, verzoeken wij u het te vernietigen en de afzender direct daarover te informeren. Het is niet toegestaan om een bericht dat niet voor u is bestemd te vermenigvuldigen dan wel te verspreiden. Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de schade, van

welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van dit bericht. Aan de inhoud van dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

(ingezonden 14 februari 2024)

Vragen van de leden Boswijk (CDA) en Mutluer (GroenLinks-PvdA) aan de minister van Justitie en Veiligheid over het bericht dat bij de brandweer PTSS niet wordt herkend als beroepsziekte, in tegenstelling tot bij defensie en politie

1. Bent u bekend met het bericht dat bij de brandweer het posttraumatisch stresssyndroom (PTSS) niet wordt herkend als beroepsziekte, in tegenstelling tot bij defensie en politie? 1)

2. Klopt het dat PTSS geen erkende beroepsziekte is bij de brandweer, waardoor brandweerlieden zelf psychische hulp moeten opzoeken en uitgevallen medewerkers hierdoor gekort worden op hun salaris? Zo ja, wat is uw reactie daarop?

3. Wat is de reden dat PTSS bij defensie en de politie wel wordt erkend als beroepsziekte, maar niet bij de brandweer?

Het feit dat de veiligheidsregio's PTSS (nog) niet hebben erkend als beroepsziekte, staat niet in de weg om in individuele gevallen tot erkenning te komen. De veiligheidsregio's kijken zo nodig wat er voor de betreffende medewerker in dat geval het meest passend is, bijvoorbeeld door bij te dragen in de medische kosten. Erkenning als beroepsziekte gaat echter over juridische termen en afwegingen en creëert een grondslag voor aanspraken.

Het juridisch erkennen van PTSS als beroepsziekte is aan de werkgevers, de besturen van de individuele veiligheidsregio's. Politie en defensie zijn landelijke organisaties die één PTSS-beleid kunnen voeren.

4. Hoeveel brandweerlieden kampen naar schatting jaarlijks met een posttraumatische stressstoornis?

De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) belemmert werkgevers om zelf gezondheidsgegevens van personeel vast te leggen. Zelfs wanneer er toestemming door de medewerker zelf wordt gegeven, mag de werkgever dit niet doen.

De bedrijfsarts is degene die een melding doet bij het Nederlands Centrum voor Beroepsziekte als deze, vanuit medisch oogpunt, een beroepsziekte constateert. Daarbij moet worden opgemerkt dat het voorkomt dat vrijwilligers zich niet melden bij de bedrijfsarts van de veiligheidsregio maar bij de bedrijfsarts van de hoofdwerkgever. Hierdoor is de registratie van de bedrijfsartsen slechts een indicatie.

5. Deelt u de mening dat het aantal PTSS-gevallen bij de brandweer beter en centraal geregistreerd moet worden en zo ja, hoe gaat u hiervoor zorgen?

6. Bent u het eens met de stelling dat het onbegrijpelijk is dat brandweerlieden onvoldoende hulp krijgen bij psychische problemen en dat de gegeven hulp per veiligheidsregio verschilt, terwijl zij zich dagelijks inzetten om mensen in nood te helpen en regelmatig worden blootgesteld aan

traumatische gebeurtenissen?

7. Herkent u het beeld dat brandweerlieden niet goed voorbereid zouden worden op de impact van aangrijpende gebeurtenissen, zoals verdrinkingen en suicides?

Alle medewerkers worden conform het landelijk protocol Periodiek Preventief Medisch Onderzoek (PPMO) gekeurd. Eén van de onderdelen daarvan is een verplichte vragenlijst met daarin onder andere aandacht voor de mentale gesteldheid. Bovendien zitten in de opleidingen en trainingen van het personeel een component mentale weerbaarheid en de potentiële impact van incidenten. In bijscholingen komt dit thema ook periodiek terug. Leidinggevenden worden ook getraind in het voorkomen en herkennen van psychosociale klachten bij medewerkers.

Naast de voorbereiding van eigen personeel op ingrijpende gebeurtenissen worden er door de veiligheidsregio's periodiek partneravonden georganiseerd, samen met de collega's van Team Collegiale Opvang. Deze avonden zijn bedoeld om de omgeving van het personeel voor te lichten over stressklachten en de mogelijkheden tot ondersteuning.

8. Wat is op dit moment het protocol wanneer brandweerlieden aangeven met psychische klachten te kampen na een heftige gebeurtenis tijdens het werk en welke rol hebben de veiligheidsregio's hierin?

De veiligheidsregio's hanteren de uitgangspunten uit de handreiking Opvang en Nazorg. In de georganiseerde collegiale ondersteuning worden vier stappen onderscheiden. Stap 1 en 2 betreffen het tijdig constateren van de noodzaak tot collegiale ondersteuning. De medewerker zelf, een leidinggevende of de meldkamer kan hierom verzoeken. Bij stap 3 'de uitvoering van collegiale ondersteuning' krijgen medewerkers de gelegenheid om hun eigen verhaal te vertellen in een steunende context. Het is mogelijk dat ondanks goede collegiale ondersteuning onvoldoende herstel optreedt. In die gevallen volgt doorverwijzing naar professionele hulp (stap 4). Dit kan het Steunpunt Brandweer zijn, maar er zijn ook veiligheidsregio's die werken met een vaste psycholoog, ARQ Instituut voor Psychotrauma, arbodiensten of bedrijfsmaatschappelijk werk. Dit hangt af van de zorgvraag van de medewerker.

9. Hebben de veiligheidsregio's gespecialiseerde personen in dienst die brandweerlieden kunnen helpen bij ernstige psychische problemen, zoals een psycholoog, of beschikken zij over een loket waar brandweerlieden laagdrempelig terecht kunnen voor hulp en advies?

Er zijn enkele veiligheidsregio's die een psycholoog of andere mentale hulpverlener in dienst hebben. De meeste veiligheidsregio's werken samen met gespecialiseerde instituten zoals ARQ, het Steunpunt Brandweer of vergelijkbare aanbieders van psychosociale hulp van medewerkers.

10. Wat is de rol van verzekeraars als het gaat om steun van brandweerlieden met PTSS en klopt het dat PTSS-claims als onverzekerbaar worden beschouwd? Zo ja, wat vindt u daarvan?

Wanneer er sprake is van schending van de zorgplicht en dus gebleken aansprakelijkheid van de werkgever, wordt de schade die de medewerker lijdt als gevolg van PTSS onder de aanwezige aansprakelijkheidsverzekering van de werkgever vergoed. Behandelen van deze claims is complex, omdat de schade medisch en juridisch in causaal verband tot de PTSS moet staan.

11. Is er een compensatieregeling voor de hoofdwerkgever van brandweervrijwilligers bij tijdelijke en blijvende arbeidsongeschiktheid als gevolg van PTSS en zo nee, zou die er volgens u moeten zijn?

Er is geen landelijke compensatieregeling voor tijdelijke arbeidsongeschiktheid. In de enkele voorkomende gevallen maakt de veiligheidsregio een afweging of tijdelijke arbeidsongeschiktheid voor vergoeding in aanmerking komt.

Bij de afweging om te komen tot erkenning van PTSS als beroepsziekte hoort ook de vraag te worden gesteld of tijdelijke arbeidsongeschiktheid door PTSS voor vergoeding in aanmerking komt.

12. Klopt het dat de veiligheidsregio's een waarborgfonds hebben opgezet voor onverzekerbare claims waar PTSS niet onder valt? Wat vindt u daarvan?

Het Waarborgfonds is opgericht om te voorzien in de financiering van onverzekerbare aanspraken na dienstongevallen in het kader van het initiatief 'goedwerkgeverschap na dienstongevallen'. De insteek is beperkt tot dienstongevallen (fysiek letsel), omdat de verzekeraarbaarheid hiervan onder druk stond. Het uitbreiden van de scope was niet aan de orde, omdat de noodzaak om te komen tot een gezamenlijke financiering van onverzekerbare dienstongevallen groot was. Verder zijn er weliswaar raakvlakken tussen dienstongevallen en PTSS, maar behoeft een eventuele gezamenlijke aanpak van PTSS een zorgvuldige voorbereiding.

13. Bent u bereid om onderzoek te doen naar de omvang van PTSS bij de brandweer in Nederland en in gesprek te gaan met de veiligheidsregio's om PTSS te erkennen als beroepsziekte bij de brandweer?

1) BNNVARA, 8 februari 2024, 'Opgebrand', <https://www.bnnvara.nl/zembla/artikelen/opgebrand>

Input Kamervragen PTSS - Veiligheidsberaad en RCDV (kenmerk 2024Z02440)

(ingezonden 14 februari 2024)

Vragen van het lid Van Nispen (SP) aan de minister van Justitie en Veiligheid over de gebrekkige nazorg zoals PTSS behandeling bij de Brandweer

1. Bent u bekend met het onderzoek van Zembla waaruit blijkt dat de nazorg voor brandweerlieden ondermaats is? 1)

2. Wat vindt u ervan dat de brandweer nauwelijks zicht heeft op de gevallen van posttraumatische stressstoornis (PTSS) die door het werk bij de brandweer worden opgelopen?

3. Bent u bereid om beter in kaart te laten brengen hoeveel brandweerlieden kampen met PTSS en de Kamer hierover te informeren?

4. Waarom wordt PTSS niet gezien als een beroepsgerelateerde ziekte terwijl dit bij bijvoorbeeld de politie en defensie wel het geval is?

5. Vindt u het rechtvaardig dat brandweerlieden een dure en vermoeiende juridische weg moeten doorlopen zodat zij kunnen bewijzen dat zij PTSS hebben opgelopen door dit werk?

6. Vindt u het rechtvaardig dat brandweerlieden zelf moeten betalen voor psychologische hulp die zij nota bene door hun werk bij de brandweer oplopen?

7. Vindt u het rechtvaardig dat brandweerlieden ook gekort worden op hun salaris als zij minder werken als gevolg van PTSS?

8. Wat vindt u van de uitspraak van Tijs van Lieshout, directeur van de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, dat de ondermaatse nazorg in feite al 20 jaar bekend is bij de brandweer maar dat hier dus blijkbaar niets aan is veranderd?

9. Wat vindt u van de conclusies van [REDACTED], dat het daadwerkelijk aantal brandweerlieden met PTSS waarschijnlijk veel hoger is dan wat nu wordt aangegeven?

10. Waren de signalen over de gebrekkige nazorg bij de brandweer al eerder bij u bekend?

11. Bent u het met [REDACTED] eens dat de brandweer de zorgplicht in feite heeft geschonden door veel te weinig oog te hebben voor nazorg?

12. Heeft u signalen ontvangen of dezelfde negatieve situatie zich momenteel ook voordoet bij het ambulancepersoneel?

13. Bent u bereid opnieuw in gesprek te gaan met de veiligheidsregio's en andere relevante instellingen om dit onderwerp hoog op de agenda te zetten?

14. Bent u bereid om hierbij ditmaal wel resultaten te eisen van deze instanties in het verbeteren van de nazorg?

15. Bent u bereid alles in het werk te stellen om PTSS ook bij de brandweer te laten erkennen als beroepsgerelateerde ziekte waardoor er meer hulp mogelijk is en de Kamer hierover te informeren?

1) BNNVARA, 11 februari 2024, 'Nazorg aan brandweermensen met PTSS schiet tekort', Nazorg aan brandweermensen met PTSS schiet tekort - Zembla - BNNVARA